

Stroppigt om AT-examen

■ Läkartidningen har haft en minidebatt om utformningen av AT-tentamen. Den inleddes av AT-läkare Cecilia Madsen i nr 13/2003 (sidan 1169) med några kritiska synpunkter på frågorna i årets tentamen. Hon var upprörd och hennes inlägg var pepprat med frågetecken och utropstecken. Hon använde starka ord och uttryck som »luras«, »patologiskt«, »skrattretande«, »orimliga krav« och »inadekvata frågor«. Däremot vände hon sig inte mot någon särskild person.

Man kan säga att hon aktualiserade en klassisk debatt om bredd och/eller djup i tentamina, och hennes åsikter delas nog av många. I nr 19 (sidan 1739) får hon svar på tal av fem allvarstygda män – en professor, tre docenter och en överläkare – som definitivt inte gör det.

I sakfrågan argumenterar de inte utan poäng för sin ståndpunkt, men tonfallet i deras inlägg är däremot värt att diskuteras. Där saknas varje antydning till empati för den som, till skillnad från dem själva, ännu inte gjort sin AT-tentamen och har en (åtminstone för mig) förstående nervositet. Men vad värre är – man saknar sinne för proportioner, man saknar humor och går till oförsämda personangrepp.

Våldsamt urspårning

Större delen av deras inlägg är sakligt hållet och i detta sammanhang invändningsfritt, men sista tredjedelen spårar ut så att både lok och vagnar välter! De skriver med ett nedsättande och personligt riktat uttryck att Cecilia Madsen »klagar«. Hennes uppfattningar nedvärderas och kallas »beklämmande«, och

man beskriver henne indirekt som ointresserad av psykiatri och nonchalant mot stora och svårt drabbade patientgrupper.

De fem skriver att »man undrar vad hon anser i stort om grundutbildningen till läkare« – med formuleringen antydande att hon förmodligen har lika tokiga åsikter om denna som om AT-skrivningen.

Och smaka på denna mening: »Och om histologi inte ansågs det minsta meningsfullt under Cecilia Madsens 'universitetsstudier' får vi bara beklaga.« Hur besvarar man egentligen en så utsökt akademisk håfullhet?

Ingenstans i hennes inlägg påstås att »histologi inte ansågs det minsta meningsfullt«, men nog är det effektivt tilltillvita henne den åsikten. Observera också att ordet universitetsstudier av de fem artikelförfattarna sätts inom ironiska citationstecken! Vad menar man egentligen? Har hon fuskat sig fram?

Subtila antydningar

Slutligen ger de fem genom en nogsam uppräkningslista av positiva egenskaper subtila antydningar om Cecilia Madsens stora brister i »empati, ansvar, samarbetsförmåga, klokhet, människokänedom, energi, kreativitet, problemlösningsförmåga, förmåga att lyssna ... samt insikt i att läkaryrket kräver en god teoretisk grund«. Puh, hon verkar sannerligen vara en förskräcklig läkare och människa!

Envar med klar och av akademiska fördomar oförvillad blick kan här notera hur fem gentlemän (?), varav tre 60-

åringar och äldre, en 51-åring och en yngling på ynkliga 33, rytande kastar sig över en ung kvinnlig AT-läkare som framfört kritiska synpunkter på sin utbildning.

Kanske kan man lägga ett genusperspektiv på frågan – ja, det får större tänkare än jag besvara. Kanske kan man också fundera över debattklimatet på landets högskolor. Och föreställ er att en tänkt professor Christian Madsen, 62 år, skulle ha filosoferat lite ur djupet av sin lärostol och kommit fram till att den nuvarande AT-examinationen har sina brister – skulle han ha fått ett svar i samma oförsämda ton? Näppeligen!

Konstruktivt inlägg

Men hade de fem bara varit lite, lite smartare hade de observerat att här var en ung kvinna som inte nöjde sig med sedvanligt post-tentagnäll utan gjort sig besväret att skriva ett välformulerat och bitskt, men konstruktivt, inlägg i Läkartidningen.

Och hade de då förmått tänka bara på lite, lite annat än sin kränkta värdighet, klinikens bästa t ex, så hade de ringt upp henne och sagt: »Du verkar vara en tjej med skinn på näsan och som får saker gjorda! Vill du göra ST på vår klinik?« Men det är nog för sent nu ...

Tomas Hvittfeldt

leg läkare

Psykiatrisk mottagning AB

Linköping

Info@ungapsyk.nu

Replik:

Samtalskonst och kommunikation efter AT

■ Dr Hvittfeldt anklagar oss för att ha skrivit ett sakligt och humorlöst svar i anslutning till en tidigare debattartikel. Detta kan man inte beskylla dr Hvittfeldt för. Vi får framföra ett varmt tack för ett humoristiskt debattinlägg. Verkligen komiskt! För dem som inte klart minns vad dr Hvittfeldt talar om ger vi följande bakgrund:

En med största sannolikhet högt begåvad läkare (Cecilia Madsen, vars ålder och kön vi uppfattat som irrelevant) ifrågasätter AT-skrivningens utformning och examinationens syfte. Som dr Tomas Hvittfeldt beskriver så gör hon det »med starka ord och uttryck«, »bitskt«,

och psykiater Hvittfeldt bedömer henne vara »en tjej med skinn på näsan«.

Hon ger sig frivilligt in i en offentlig debatt. När vi sen inte stryker medhårs utan bemöter henne sakligt, så beskrivs detta som »utsökt akademisk håfullhet«, »oförsämda personangrepp« (ja, det var en person vi bemötte!), avsaknad av »varje antydning till empati«, och Hvittfeldt antyder att detta skulle vara 60-åriga »gentlemäns (?)« sätt att förtrycka en stackars ung kvinna.

S:t Göran och drakarna ...

Hvittfeldt har inget att anföra mot oss i sakfrågan. Men likt S:t Göran känner han

sig skyldig att försvara prinsessan mot drakarna. Som om inte doktor Cecilia Madsen på grund av sin ringa ålder och sitt kön skulle kunna försvara sig själv.

Det fordras inte så stora tänkare för att konstatera att genusperspektivet, som Hvittfeldt funderar på, fortfarande är så förvridd i vårt land att män inte kan gå i svaromål mot ett tillspetsat inlägg i Läkartidningen utan att detta tolkas som kvinnoförtryck.

Och uppenbarligen finns män som till den grad ser ner på kvinnors kompetens och förmåga att stå för en åsikt att de behandlar dessa kvinnor som vore de omyndiga som behöver särskilt be-

skydd. Psykiater Hvittfeldt illustrerar också en annan inställning, icke helt ovanlig i västvärlden, att ålder och erfarenhet minsann inte är en merit utan snarare en belastning. Tänka sig att en del av oss fortfarande i dryga 60-årsåldern har mage att argumentera emot ungdomen!

Och vi tycker oss ana att det nog inte heller betraktas som en merit ens när det gäller läkarutbildning att vi har akademisk och klinisk kompetens. »Akademisk« kan snarare betraktas som ett skällsord, i linje med det kunskapsförakt som ibland är på modet i vissa kretsar.

Uppskattat inlägg

Det är bra med debatt, både saklig och lite mer tillspetsad. Cecilia Madsens inlägg uppskattade vi, trots avsaknad av konstruktiv kritik, därför att hon gav oss tillfälle att förklara hur AT-skrivningen utformas och vad AT-examen syftar till.

Debattklimatet vid våra högskolor tillåter förvisso emotioner, även om vi försöker förmedla att läkare gärna ska grunda sina omdömen på kunskaper och saklighet, och tillspetsade inlägg är välkomna men får finna sig i att bli bemötta med samma mynt.

Även kritisk diskussion av sättet på vilket en debatt förs kan vara nyttig, även om Hvittfeldts inlägg inte ger så mycket lärdom utan huvudsakligen oror oss, eftersom uppenbarligen en psykiater kan tolka vårt sakliga svar som att vi »rytande kastar« oss över »en ung kvinnlig AT-läkare« eller som att vi menar att hon har »fuskat« sig igenom läkarutbildningen eller att hon skulle vara »en förskräcklig läkare eller människa«.

Hur försäkrar vi oss om att kunskap och omdöme består hos kolleger som har passerat AT och kanske också specialistexamen? Eller ska vi betrakta Hvittfeldts inlägg bara som ett utslag av ungdomlig humor?

Stergios Kechagias
överläkare, invärtesmedicin

Eric Kullman
docent i kirurgi

Johnny Ludvigsson
*professor i pediatrik,
medlem i AT-nämnden*

Ingemar Sjödin
*docent i psykiatri;
samtliga vid Hälsouniversitetet
i Linköping*

Lars-Olof Almér
*docent i invärtesmedicin,
Universitetssjukhuset MAS, Malmö;
ordförande i AT-nämnden
Lars-Olof.Almer@medforsk.mas.lu.se*

Särtryck

Läkartidningen

Det stillasittande liv som präglar alltför många i de rika nationerna har negativa följder för hälsan. Fetma har blivit en folksjukdom, benskörhet blir allt vanligare och hjärt - kärlsystemet "äldras" snabbare än nödvändigt. Motion på recept är ofta en bra medicin.

Det är bakgrunden till den serie på 24 artiklar som Läkartidningen samlat i särtrycket av serien "Människan i rörelse". Den har tagits fram i samarbete med Svensk idrottsmedicinsk förening med syftet att redovisa de praktiskt viktiga erfarenheter och kunskaper som är av värde i läkarens vardagsarbete med inaktiva patienter, med motionärer som fått besvär av träningen, med astmatiker och gravida som undrar om de kan fortsätta motionera eller tävla. Här får läkaren hjälp att besvara de vanliga frågor som patienter ställer om motion och träningskador, och serien tar också upp de långsiktiga följderna samt etiska kontroverser kring idrott och idrottsmedicin.

Priset är 125 kronor

Människan i rörelse

Beställer härmed.....ex
av "Människan i rörelse"

.....
namn

.....
adress

.....
postnummer

.....
postadress

Insändes till Läkartidningen
Box 5603
114 86 Stockholm

Faxnummer: 08-20 74 35

www.lakartidningen.se
under särtryck, böcker